ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559 ISSN 2408 - 0845

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชน โดยชุมชนในจังหวัดกำแพงเพชร

The Strategy for Drung Abuse Prvention and Remedy in Youths by the Communities, Kamphaeng Phet Province

เสมอ แสงสนธิ์*
Samer SangSon
สุนทรี ดวงทิพย์**
Suntare Dongthip
ปาจรีย์ ผลประเสริฐ***
Pajaree Pholpasert

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสาเหตุการแพร่ระบาด สภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร และสร้างยุทธศาสตร์และประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร การวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยการสัมภาษณ์ เยาวชนที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องและเยาวชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ผู้ปกครองของเยาวชนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องและผู้ปกครองของเยาวชนที่ไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด กลุ่มละ 22 คน รวม 88 คน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งหมด 248 คน และการสนทนากลุ่ม ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบล รวมทั้งหมด 15 คน ขั้นตอนที่ 3 สร้างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งเป็นการจัดทำร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมประชุมจำนวน 50 คน และการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ขั้นตอนที่ 4 ประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 19 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. สาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรของเยาวชน เกิดจากความอยาก อยากลอง ถูกชักชวนจากเพื่อน ขาดความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและโทษของยาเสพติด ขาดการเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคม ผู้ปกครองหรือพ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู หย่าร้างรักลูกไม่เท่ากัน ทำให้ขาดความอบอุ่น ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดที่มีการแพร่ระบาดยาเสพติด ทำให้หาซื้อยาเสพติดได้ง่าย

*หลักสูตรยุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
**อาจารย์ประจำสาขายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
***อาจารย์ประจำสาขายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Vol.22 No.1 January - April 2016 ISSN 2408 - 0845

2. สภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีการจัดประชุม ผู้เข้าที่เข้าประชุมร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดโดยมีเป้าหมายที่ต้องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนร่วมกัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีภารกิจเพิ่มในการป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้านโดยการมีหน้าที่ในการสำรวจผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นำผู้ที่เสพยาเสพติดไปบำบัดรักษา และป้องกันไม่ให้ผู้ที่ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดกลับไปใช้ยาเสพติด สำหรับ อสม. ได้รับมอบหมายให้แนะนำให้ผู้ที่อยู่ในวัยเสี่ยงเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดให้เยาวชน จัดอบรมผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลบุตรหลานที่เป็นวัยรุ่นและจัดกิจกรรมให้กับเยาวชนในด้านการป้องกันยาเสพติด ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ด้าน พบว่า ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ มอบหมายหน้าที่ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) ในงานด้านยาเสพติด จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน เสริมบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน 3. ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ประเด็นยุทธศาสตร์ และยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดและแนวทางพัฒนา ซึ่งยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมศักยภาพคนในชุมชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2) สร้างชุมชนต้นแบบปลอดยาเสพติดแบบมีส่วนร่วม 3) สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 5) สร้างภาคีเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 6) บูรณาการการจัดการทุกภาคส่วนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 7) พัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 8) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 4. ผลการประเมินการพัฒนายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และ แนวทางพัฒนา มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์ / การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด / เยาวชน /โดยชุมชนในจังหวัดกำแพงเพชร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the causes of drug dissemination, the states and the problems for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities, in Kamphaeng Phet Province, to create and assess the strategy for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities, Kamphaeng Phet Province. The research was divided in to 4 steps. The first step was to study the causes of drug dissemination in youths in Kamphaeng Phet Province. The research instrument was on interview conducted with 88 persons namely 22 youths who involved with drug ; 22 youths who with drug , 22 youths' parents who involved with drug and 22 youth's parents who were unconcerned with drug. The second step was to study the states and the problems for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities, Kamphaeng Phet Province. The research instrument

ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559 ISSN 2408 - 0845

was a questionnaire conduction with 248 persons namely village headman, subdistrictheadman, village public volunteer, the policeman who were in charge of subdistrict and Sub-district Administrative Organization members. The other instrument was a focus group conducted with 15 persons of the representatives of village headman, subdistrict headman, village public volunteer and policeman. The third step was to croate the strategy for drug abuse prevention and remedy in youths in Kamphaeng Phet Province Workshop conducted with 50 informations was the method to set the draft of the strategy for drung abuse prevention and remedy in youths by the communities. The draft of the strategy for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities was checked by 17 experts. The fourth step was to assess the strategy for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities, Kamphaeng Phet . The respondents consisted of 19 experts. The results revealed that 1) The causes of drug dissemination in youths in Kamphaeng Phet Province were found that youths were curious and youth's friends persuded them to take the drug. They did not know the dangers of drug. Families and the society did not pay attention to youths. Parents did not have enough times to take care of youths. Some parents were divorced. Some parents treated children with unequal love. Youth's residenceds were in the area of drug dissemination so they could buy the drug easily. 2) The states and the problems for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities in Kamphaeng Phet Province were as Follows: there was a meeting, Participants exchanged their opinions for drug prevention. The subdistrict headman, village headman and communities participated in surveying addicts, and taking the addicts to be cured. Moreover they protected the youths who were cured to be avoided from drugs. The village public volunteers suggested people who were in a risk of drug to have a training for drugs. Local organization trained youths and parents to know the dangers of drug. The problems for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities in Kamphaeng Phet Province were at the high levels.
The hest means were job assignment for village publice volunteers meeting and enhancement the roles of village' s communities. 3) The strategy for drug abuse prevention and remedy in youths by the communities, Kamphaeng Phet Province Consisted of vision, missions, goals, strategic ithem, strategies, and indicators. The strategic guidelines were 1) people' s competency for drug prevention was enhanced. 2) Good model of community was set.
3) Youths immunities for drug prevention were created. 4) People were supported to participate in drug prevention. 5) Drug prevention network wet set. 6) All sectors cooperated in drug prevention management. 7) Community learning center for drug prevention was improved. 8) Information of Drug prevention was improved. 4) The assessment for strategic development of drug abuse prevention and remedy in youths by communities, Kamphaeng Phet it was found that the vision, mission, goals, strategic item, strategy, indicator and

Vol.22 No.1 January - April 2016 ISSN 2408 - 0845

guidelines had the agreement, the appropriateness, the possibility and the utility at the high level.

Keywords : Strategy / Drug Abuse Prevention and Remedy / Youth / Community in Kamphaeng Phet Province

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันสังคมไทยประสบกับปัญหาการแพร่ระบาดยาเสพติด ส่งผลให้เยาวชนหลายคนต้องเสียอนาคตและหลายครอบครัวต้องแตกแยกเพราะปัญหายาเสพติด จึงนับได้ว่าสังคมไทยได้รับผลกระทบจากยาเสพติดอย่างมาก ทั้งนี้เพราะปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและมีพลวัตรในตัวของมันเอง มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงในชนิดของยาเสพติดที่ระบาด ลักษณะการใช้ยาเสพติดและกลุ่มประชากรผู้ใช้ยาเสพติด จึงทำให้ยากต่อการจัดการรวมทั้งเกี่ยวเนื่องกับผลประโยชน์ที่จะได้จากการจำหน่ายยาเสพติด ปัจจัยภายในบุคคล และภายในสังคมอีกด้วย (สำนักงาน ปปส, 2552, หน้า 2)

รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามคำสั่ง ที่ 82/2552 เรื่อง ยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล (ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อลดปัญหายาเสพติด ขจัดความเดือดร้อนประชาชนและกำหนดกรอบการทำงาน ได้แก่ การควบคุมตัวยา การควบคุมพื้นที่ การควบคุมเงื่อนไข การควบคุมผู้เสพ โดยเน้นภาคประชาสังคม การมีส่วนร่วมของชุมชน และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งลดปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหายาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ จุดอ่อนทางด้านชายแดน จุดอ่อนในด้านพื้นที่ จังหวัด หมู่บ้าน/ชุมชน จุดอ่อนทางด้านปัจจัยเสี่ยงของสังคม ความอ่อนแอของครอบครัวและชุมชน ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม จึงได้กำหนดออกมาเป็น 5 ป้องกัน ได้แก่ รั้วชายแดน รั้วชุมชน รั้วสังคม รั้วโรงเรียน รั้วครอบครัว และให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามนโยบาย โดยเฉพาะ รั้วสังคม รั้วชุมชน รั้วโรงเรียน และรั้วครอบครัว เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ไม่ให้เยาวชนเข้าไปมีพฤติกรรมเสี่ยงและเกี่ยวข้องกับยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส., 2552, หน้า 7-9) ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด มาเป็นการใช้แนวคิดการใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพราะชุมชนอยู่ใกล้ชิดกับปัญหา และเป็นผู้มีประสบความเดือดร้อนจากปัญหาโดยตรง ชุมชนจึงเกิดความรู้สึกร่วมและทุ่มเทในการแก้ไขปัญหาได้มากกว่า แต่การใช้พลังชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดก็ยังมีข้อจำกัดถึงแม้ชุมชนจะมีการรวมกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดพัฒนาเทคนิควิธีการแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับชุมชนจำเป็นต้องใช้เวลา มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และอาศัยผู้ที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดกำแพงเพชร เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปัญหายาเสพติด ถึงแม้สถานการณ์ยาเสพติดของจังหวัดกำแพงเพชรไม่รุนแรงมากนัก แต่ยังคงมีการแพร่ระบาดอยู่ เนื่องจากจังหวัดกำแพงเพชร เป็นจังหวัดทางผ่านจากภาคเหนือลงสู่ภาคกลาง ประกอบกับจังหวัดกำแพงเพชรมีพื้นที่ติดกับจังหวัดตากซึ่งมีพื้นที่ชายแดนที่มีการลักลอบยาเสพติดเข้ามาในประเทศ โดยนำเข้ามากับแรงงานต่างด้าว และมีการจำหน่ายให้ผู้ค้ารายย่อย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ ก่อนที่จะนำส่งต่อไปยังพื้นที่อื่นๆนอกเขตจังหวัดต่อไป จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้จังหวัดกำแพงเพชรยังคงเป็นพื้นที่เฝ้าระวังยาเสพติด 1 ใน 29 จังหวัดที่ยังมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่ จังหวัดกำแพงเพชรได้มีแผนการดำเนินงานควบคุมในเรื่องดังกล่าวอย่างเข้มงวด เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการปราบปรามจับกุมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังมีการดำเนินการด้านการบำบัด ในโรงพยาบาลทุกๆ อำเภอ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติดขณะนี้อยู่ที่เยาวชน จังหวัดกำแพงเพชรจึงได้นำยุทธศาสตร์ 5 รั้วมาปฏิบัติ

ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559 ISSN 2408 - 0845

และได้สำรวจพบว่ามีหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดอยู่ประมาณ 160 หมู่บ้าน/ชุมชน ที่ยังมีการแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดยังน้อยอยู่ จากการศึกษาของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดยาเสพติดในตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร (เสมอ แสงสนธิ์, 2551, หน้า 104-109) พบว่าเยาวชนยังไม่ทราบบทบาทของตนเองและไม่ได้เข้าร่วมในโครงการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และชุมชนไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในชุมชน จึงเป็นปัญหาอย่างหนึ่งของชุมชนที่ยาเสพติดยังแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชน

จากการแพร่ระบาดยาเสพติดดังกล่าวข้างต้น ชุมชนซึ่งเป็นแหล่งที่มีบุคลากร หน่วยงาน และสถาบันต่างๆ ที่อยู่ในชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดในเยาวชน เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับปัญหายาเสพติดในชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ยุทธศาสตร์ไปใช้ในการป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลอย่างต่อเนื่องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร
4. เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชน ในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ แล้วนำมาสังเคราะห์ขอบเขตเนื้อหาของสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดของเยาวชน (สันติ จัยสิน, 2544, หน้า 9-12) ใน 3 ด้าน คือ 1) สาเหตุจากตัวเยาวชน 2) สาเหตุจากครอบครัว และ 3) สาเหตุจากสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขตประชากร

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เยาวชนที่มีพฤติการณ์เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำนวน 22 คน และเยาวชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน 22 คน ผู้ปกครองของเยาวชนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำนวน 22 คน ผู้ปกครองของเยาวชนที่ไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจำนวน 22 คน รวม 88 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจงจาก 11 อำเภอ ในจังหวัดกำแพงเพชร

3. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดของเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

Vol.22 No.1 January - April 2016 ISSN 2408 - 0845

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ขั้นตอนนี้ใช้การเก็บข้อมูล 2 วิธี คือแบบสอบถามและสนทนากลุ่ม

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรได้ใช้ขอบเขตเนื้อหาจากยุทธศาสตร์ 5 รั้ว และเลือกใช้เฉพาะรั้วชุมชนมี 9 ด้าน (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82/2552) ดังนี้ 1.1 จัดประชุมประชาคมหมู่บ้าน 1.2 เสริมบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน 1.3 มอบหมาย หน้าที่ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) ในงานด้านยาเสพติด 1.4 ฟื้นฟูอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้าน 1.5 ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1.6 ส่งเสริมกระบวนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายชุมชนจากระดับหมู่บ้าน/ชุมชนสู่ตำบล 1.7 เสริมสร้างแนวความคิดของชุมชน 1.8 รวมพลังกัน ร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติด และ 1.9 ใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการต่อผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

2. ขอบเขตแหล่งข้อมูล

2.1 กรณีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านและกำนันจำนวน 160 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 160 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบลจำนวน 50 นาย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 320 คน จำนวน 690 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านกำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวน 248 คน

2.2 กรณีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ตัวแทนผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 15 คน

3. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

3.2 ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชน โดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนย่อย

ขั้นตอนย่อยที่ 3.1 การจัดทำร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยมุ่งสร้างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด แนวทาง ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการ

ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559 ISSN 2408 - 0845

2. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 50 คน ได้แก่ ผู้ปกครองเยาวชนในชุมชนจำนวน 10 คน เยาวชนในชุมชนจำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในชุมชนจำนวน 8 คน ผู้บริหารศึกษาในชุมชนจำนวน 5 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจประจำตำบล จำนวน 5 คนเจ้าอาวาสวัดในชุมชนจำนวน2 องค์ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 10 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 5 คนรวม จำนวน 50 คน

3. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาคือ ร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนย่อยที่ 3.2 การตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน โดยมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ 1.เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์ในการพัฒนาด้านยุทธศาสตร์ 2.เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการพัฒนาชุมชน และ 3.เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 4 เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

1. ขอบเขตเนื้อหา

ประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เป็นการประเมินโดยประยุกต์แนวคิดของคณะกรรมการการพัฒนามาตรฐานการประเมินการศึกษา (1994,อ้างถึงใน อวยพร เรืองตระกูล, ม.ป.ป.) สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2551, หน้า 189-200) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสอดคล้อง (Consistency) ด้านความเหมาะสม (Propriety) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านความเป็นประโยชน์ (Utility)

2. ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 19 คน ซึ่งมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ หรือ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน หรือ เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด หรือเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำการวิจัย

3. ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพของยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรใน 4 ด้าน คือ ความสอดคล้อง (Consistency) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

Vol.22 No.1 January - April 2016 ISSN 2408 - 0845

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

เยาวชนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พบว่าสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรของเยาวชนที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เกิดจากการที่เพื่อนที่คอยแนะนำให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และตัวของเยาวชนเองต้องการให้เพื่อนยอมรับเข้าร่วมในกลุ่มหรือแก๊งเดี่ยว เมื่อเห็นเพื่อนทำก็ทำตามด้วยความอยากรู้ อยากลอง เพื่อความสนุก บางคนต้องการรายได้จากการจำหน่ายยาเสพติด บางครอบครัวมีลูกมากลูกบางคนเกิดความน้อยใจที่พ่อแม่รักลุกไม่เท่ากัน พ่อแม่บางคนไม่ยอมเป็นที่ปรึกษาให้กับลูก ทำให้ลูกต้องไปคบกับเพื่อนซึ่งเพื่อนบางคนอาจติดยาเสพติดจึงทำให้ลูกติดยาเสพติดไปด้วย สภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งผลิตยาเสพติดหรือเป็นแหล่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดหรือในชุมชนมีแหล่งมั่วสุมของเยาวชนที่ติดยาเสพติด อยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของเยาวชน และเป็นแหล่งที่เยาวชนสามารถที่จะซื้อขายยาเสพติดได้ง่าย และทำให้เยาวชนที่อยู่ในแหล่งที่มีการแพร่ระบาดยาเสพติด มองเห็นการซื้อ ขาย และการเสพยาเสพติดเป็นเรื่องธรรมดา

2. ผลศึกษาสภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

2.1 สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษาสภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร พบว่ามีการจัดประชุมเมื่อมีการดำเนินการโครงการเกี่ยวกับยาเสพติด มีประชาชนที่สนใจเข้าร่วมประชุมด้วย ผู้เข้าที่เข้าประชุมร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดโดยมีเป้าหมายที่ต้องการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนร่วมกัน มีการนำปัญหายาเสพติดเข้ามาร่วมกันพิจารณาแก้ไข กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน มีภารกิจเพิ่มในการป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติดในหมู่บ้านโดยการมีหน้าที่ในการสำรวจผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด นำผู้ที่เสพยาเสพติดไปบำบัดรักษา และป้องกันไม่ให้ผู้ที่ติดยาเสพติดที่ผ่านการบำบัดกลับไปใช้ยาเสพติด มีการจัดตั้งอาสาสมัครมาป้องกันยาเสพติดในหมู่บ้าน มีการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เช่น อสม. ตำรวจ อย่างต่อเนื่อง และมีการจัดประชาชน เยาวชน ในชุมชนไปอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด

สำหรับ อสม. แต่ละหมู่บ้านได้รับมอบหมายให้ดำเนินการด้านยาเสพติดโดยการ แนะนำให้ผู้ที่อยู่ในวัยเสี่ยงเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับยาเสพติด มีการสำรวจผู้ติดยาเสพติดในแต่ละหมู่บ้าน และ อสม.ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับอาสาสมัครประจำหมู่บ้านในการระวังผู้ติดยาเสพติดไม่ให้เข้าไปติดยาเสพติดซ้ำอีก อสม. จัดทำรายงานในงานด้านยาเสพติดในชุมชน

นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดให้เยาวชน จัดค่ายเยาวชน ลานกีฬา/การแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด และจัดอบรมผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลบุตรหลานที่เป็นวัยรุ่นและจัดกิจกรรมให้กับเยาวชนในด้านการป้องกันยาเสพติด

2.2 ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด3 ลำดับแรก ได้แก่ มอบหมาย หน้าที่ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) ในงานด้านยาเสพติด จัดประชุม ประชาคมหมู่บ้าน เสริมบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้าน

ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559 ISSN 2408 - 0845

3. ผลการพัฒนายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ในภาพรวมยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขต จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขต จังหวัดกำแพงเพชร แบบ SO หรือยุทธศาสตร์เชิงรุก องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด แนวทาง ตัวอย่างกิจกรรม/โครงการ

4. ผลการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขต จังหวัดกำแพงเพชร

การประเมินประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขต จังหวัดกำแพงเพชรพบว่า องค์ประกอบของยุทธศาสตร์ฯ มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ของยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขต จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลใน 4 ประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสาเหตุการแพร่ระบาดยาเสพติดในเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้ การที่เพื่อนชักจูงให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และตัวของเยาวชนเองต้องการให้เพื่อนยอมรับเข้าร่วมในกลุ่มหรือแก๊งเดียว เมื่อเห็นเพื่อนทำก็ทำตามด้วยความอยากรู้ อยากลอง เพื่อความสนุก บางคนต้องการรายได้จากการจำหน่ายยาเสพติด พ่อแม่บางคนไม่ยอมเป็นที่ปรึกษาให้กับลูก ทำให้ลูกต้องไปคบกับเพื่อนซึ่งเพื่อนบางคนอาจติดยาเสพติดจึงทำให้ลูกติดยาเสพติดไปด้วย สภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนมีแหล่งผลิตยาเสพติดหรือเป็นแหล่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดหรือในชุมชนมีแหล่งมั่วสุมของเยาวชนที่ติดยาเสพติด อยู่ใกล้กับที่พักอาศัยของเยาวชน และเป็นแหล่งที่เยาวชนสามารถที่จะซื้อขายยาเสพติดได้ง่าย และทำให้เยาวชนที่อยู่ในแหล่งที่มีการแพร่ระบาดยาเสพติด มองเห็นการซื้อ ขาย และการเสพยาเสพติดเป็นเรื่องธรรมดา สอดคล้องกับกุญชรี ค้าขาย (2542, หน้า 98) สำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด (2547, หน้า 48-50) และ สุชา จันทร์เอม (2542, หน้า 20) กล่าวว่า เยาวชนต้องการเพื่อนมาก กลัวคนในสังคมโดยเฉพาะเพื่อนไม่ยอมรับมักจะโกรธแทนเพื่อนและจะทุ่มเทเวลา ความสนใจ และความรักให้เพื่อนมากกว่าวัยอื่นๆ จะกินจะนอนจะเที่ยวก็ต้องไปด้วยกันและช่วยเหลือกัน แม้ว่าจะอยู่ห่างไกลเขาก็จะติดต่อสื่อสารถึงกันอยู่ตลอดเวลา ทำตามเพื่อนชักชวน สันติ จัยสิน และคนอื่นๆ (2544, หน้า 9-12) กล่าวว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจลูก สาเหตุจากพ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูกหรือทำแต่งานและคิดเพียงว่า ลูกต้องการแค่เงิน ลูกอยากได้อะไรก็จะหาซื้อมาให้ แต่ความเป็นจริงลูกหรือเด็กโดยทั่วไปต้องการความรัก ต้องการมีกิจกรรมกับครอบครัว ต้องการผู้คอยฟังหรือให้คำปรึกษาเรื่องของเขา แต่เมื่อพ่อแม่ไม่มีเวลาให้และเป็นเช่นนี้บ่อยๆ ลูกก็จะเกิดความเสียใจ ในที่สุดจะกลายเป็นคนเงียบขรึมรู้สึกว้าเหว่และหันไปพึ่งยาเสพติด มีแหล่งผลิตหรือแหล่งระบาดของยาเสพติดอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัยหรืออยู่ในชุมชนทำให้ประชาชนในบริเวณนั้นชินและมีความรู้สึกว่ายาเสพติดเป็นเรื่องธรรมดา

Vol.22 No.1 January - April 2016 ISSN 2408 - 0845

2. จากผลศึกษาสภาพและปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 สภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จากการวิจัยพบว่า ชุมชนมีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยมีการดำเนินการตามคำสั่งของสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 82/2552 เรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้เพราะนโยบายนี้ได้มีการออกเป็นคำสั่งและมีการประสานในระดับจังหวัดและให้ชุมชนดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์ศิริ สวนแก้ว (2546) กล่าวว่า นโยบายแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด กำหนดกรอบการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านการบริหารจัดการนโยบายเนื้อหาของนโยบายแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดวิธีการนำนโยบายแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดไปปฏิบัติ ได้แก่ การจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติทุกระยะ ความจริงจังและจริงใจของรัฐบาลในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่องและการประกาศพันธกิจของหน่วยงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างชัดเจน นอกจากนี้ กมลภพ ยอดบ่อพลับ (2550, หน้า 19) กล่าวว่า แนวทางการบูรณการยุทธศาสตร์การป้องกันป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการบูรณาการนโนบาย เกี่ยวกับยาเสพติดทุกด้านในลักษณะที่เป็นองค์รวม การแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร การผสมผสานมาตรการดำเนินการ สู่พื้นที่เป้าหมายที่มีประสิทธิภาพ และเกิดเอกภาพในการดำเนินการ การจัดกลไกลการดำเนินงานเพื่อควบคุมสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ที่มีปัญหาวิกฤติโดยให้หน่วยงานระดับภาคและหน่วยงานส่วนกลางสนับสนุนการปฏิบัติของจังหวัดและอำเภอ

2.2 ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร จากผลการวิจัยพบว่า ขาดการประสานงานและขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และกรรมการหมู่บ้านไม่รู้ภารกิจของตนเอง ประชาชนที่เข้าร่วมประชุมไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นปัญหายาเสพติด ขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไม่ได้มีการค้นหาวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาปัญหายาเสพติด รวมทั้งกลุ่มผู้นำประชาชนไม่เคลื่อนไหวเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาแก่สังคมทั้งในด้านปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สอดคล้องกับ พงษ์ศิริ สวนแก้ว (2546, หน้า 28-29) การนำนโยบายแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดไปปฏิบัติผู้รับผิดชอบไม่ค่อยเห็นความสำคัญหรือตระหนักว่าปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาร้ายแรงของสังคมไทยต้องเร่งแก้ไขมิฉะนั้นจะนำไปสู่สังคมอื่นๆ ขาดการประสานหรือติดต่อสื่อสารกันระหว่างหน่วยงานอย่างพอเพียงและต่อเนื่องและขาดการประสานงานในการร่วมมือกันทำงาน

3. ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ 1. การพัฒนาชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด 2. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาหายาเสพติด 3. การพัฒนาระบบข้อมูลและระบบสารสนเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว เกษโกวิท และคนอื่นๆ (2545) กล่าวว่ากระบวนการชุมชนเข้มแข็ง ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้หากทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 154/2554 เรื่องยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดให้มีการบูรณาการข้อมูลข่าวสารกันในทุกระดับและทำการสืบสวนปราบปรามอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนด้านการป้องกันและ

ปีที่ 22 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559 ISSN 2408 - 0845

การแก้ไขปัญหาหายาเสพติด สอดคล้องกับ ถนัด ใบยา และคนอื่นๆ (2544), ธีฬะเกียรติ ฑีฆะบุตร (2548) และเอื้อมเดือน ไชยหาญ (2542) ที่กล่าวว่าแนวทางพัฒนาเครือข่ายได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านทุกกลุ่ม และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภายนอกในการกำหนดสภาพปัญหาและวิธีดำเนินการปฏิบัติงานในชุมชน และให้ความสำคัญกับการตระหนักในการแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยการเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจของชุมชนเอง รวมทั้งยังมีทัศนะต่อแนวทางการการพัฒนาเครือข่ายสนับสนุนและมีทัศนะเห็นด้วยกับหน่วยงานราชการที่จะช่วยประสานกับแหล่งทรัพยากร

4. ประเมินยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และ แนวทางพัฒนา มีผลประเมินในความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีกระบวนการสร้างและการพัฒนายุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรที่เหมาะสมทำให้ได้ยุทธศาสตร์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นไปตามหลักการสร้างยุทธศาสตร์ที่ดีซึ่งจะต้องอยู่ในกรอบการคิดและวิเคราะห์ที่ดีและถูกต้องมีการพัฒนาไปตามสถานการณ์ (ธงชัย สันติวงษ์, 2553, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ที่ต้องมีการพิจารณาจากสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมจากภายนอกเพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่มีความสอดคล้อง (Consistency) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ชุมชนควรศึกษาและนำยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเยาวชนโดยชุมชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชนโดยเฉพาะการแพร่ระบาดยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน

2. ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนควรเร่งหาความร่วมมือกับกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ

3. ยุทธศาสตร์นี้สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ทั้งชุมชนในเมืองและชุมชนชนบททั้งนี้เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4. ผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรดำเนินการสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนและเยาวชนในชุมชนให้มีความเข้าในใจการแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแกไขปัญหายาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรมุ่งเน้นการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้ชุมชนและเยาวชนตระหนักในเรื่องยาเสพติดและโทษของยาเสพติด ด้วยตนอง

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในการบูรณการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

3. ควรวิจัยเชิงหาสาเหตุของเยาวชน ที่ติดยาเสพติดในแต่ละประเภท

Vol.22 No.1 January - April 2016 ISSN 2408 - 0845

4. ควรมีการวิจัยประเมินผลโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กมลภพ ยอดบ่อพลับ. (2550). **การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการป้องกันปัญหายาเสพติดเชิงบูรณาการ ในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กิ่งแก้ว เกษโกวิท และคนอื่นๆ. (2545). **ชุมชนเข้มแข็งกับการแก้ปัญหายาเสพติด ทุนอุดหนุนทั่วไป**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กุญชรี ค้าขาย. (2542). **จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น.** กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2547). **ยาเสพติด**. กรุงเทพฯ : กระทรวงยุติธรรม.

ถนัด ใบยา และคนอื่นๆ. (2544). **รายงานวิจัย เรื่องสถานภาพและการพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จังหวัดน่าน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ธีฬะเกียรติ ฑีฆะบุตร. (2548). **ความร่วมมือของเครือข่ายสังคมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนพื้นที่สถานีตำรวจนครบาลพหลโยธิน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม.

ธงชัย สันติวงษ์. (2550). องค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พงษ์ศิริ สวนแก้ว. (2546). **การวิเคราะห์นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด: การศึกษาการนำแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดไปปฏิบัติ.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2551). **การบริหารกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์.

สันติ จัยสิน และคนอื่นๆ. (2544). **ชุมชนร่วมใจพิชิตภัยยาเสพติด.** กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

เสมอ แสงสนธิ์. (2551). **แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดยาเสพติดในตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อวยพร เรืองตระกูล. (ม.ป.ป.). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.** [Online]. Available : http//cid.buu.ac.th/information/teach2.pdf [2556, มิถุนายน 15].

เอื้อมเดือน ไชยหาญ. (2542). **ลักษณะเครือข่ายชุมชนเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน.** วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.